

CZEKAĆ (1226) *vb impf i pf*

impf (1221), *pf* (4), *impf a. pl* (1).

e oraz a jasne [w tym w a 5 r., w e 2 r. błędne znakowanie].

inf czekać (205). ◇ *praes 1 sg* czekâm (60); -âm (55), -am (1), -(a)m (4); -âm: -am *SkarŻyw* (2 : 1). ◇ *2 sg* czekâsz (22); -âsz (19), -asz (2), -(a)sz (1); -âsz : -asz *RejPos* (3 : 1), *RejZwierc* (1 : 1). ◇ *3 sg* czekâ (164); -â (151), -a (4), -(a) (9); -â: -a *RejAp* (8 : 1), *RejPos* (42 : 2), *RejZwierc* (11 : 1). ◇ *1 pl* czekâmy (49); -âmy (45), -amy (1) *MurzNT*, -(a)my (3). ◇ *2 pl* czekâcie (5). ◇ *3 pl* czekają (112); -ają (100), -ają (5), -(a)ją (7); -ają *MurzHist*, *SkarJedn*; -ają : -ają *MurzNT* (1 : 1), *BielKron* (3 : 1), *SkarŻyw* (2 : 1). ◇ *praet 1 sg m* czekâł(e)m, -m czekâł (19), ja czek(a)ł (1) *ZapMaz. f* czekâłâm (1). ◇ *2 sg m* -ś czek(a)ł (1). ◇ *3 sg m* czekâł (102); -âł (91), -ał (1), -(a)ł (10); -âł: -ał *SkarŻyw* (17 : 1). *f* czekała (18). *n* czekało (2). ◇ *1 pl m pers* -smy czekâli, czekâliśmy (7). ◇ *2 pl m pers* -ście czekâli (2). ◇ *3 pl m pers* czekali (84); -ali (76), -âli (2), -(a)li (6); -ali : -âli *BielKron* (8 : 1), *Mącz* (1 : 1). *subst* czekały (5). ◇ *fut 1 sg m* będę czekâł (4), czekać będę (4), będę czekać (1); będę czekâł *BierEz*, *Mącz*, *SkarŻyw*; czekać będę *BudBib* (2); czekać będę : będę czekać *HistRzym* (1 : 1); będę czekâł : czekać będę *ActReg* (1 : 1). ◇ *2 sg m* będziesz czekâł (1). ◇ *3 sg m* czekać będzie (2) *Diar*, *RejPos*, będzie czekâł (1) *BierEz. f* będzie czekała (2). *n* będzie czekało (2). ◇ *1 pl m pers* będzi(e)m czekać (2) *BibRadz*, *BielKron*, czekać będzi(e)my (1) *DiarDop*, będzi(e)my czekać (1) *KrowObr*. ◇ *2 pl subst* czekać będziecie (1). ◇ *3 pl m pers* czekać będą (2), będą czekać (1); czekać będą *LatHar*; czekać będą : będą czekać *RejPos* (1 : 1). ◇ *imp 1 sg* niechaj czekâm (1). ◇ *2 sg* czekâj (46). ◇ *3 sg* niechaj czekâ (2). ◇ *1 pl* czekâjmy (13); -âjmy (12), -ajmy (1); -âjmy : -ajmy *SkarŻyw* (1 : 1). ◇ *2 pl* czekâjcie (15). ◇ *3 pl* niechaj czekają (2). ◇ *1 du* czekâjwa (1) *BierEz O2*. ◇ *con 2 sg m* byś czekâł, czekâłbyś (7). ◇ *3 sg m* by czekâł (18). *f* by czekała (1). ◇ *1 pl m pers* bysmy czekali (5) *LibLeg*, *SkarJedn*, *ArtKanc*, *SkarKaz*, *OrzJan*, bychmy czekali (2) *RejPos*, *RejPosWstaw*; -ali (5), -âli (1) *ArtKanc*, -(a)li (1). ◇ *2 pl m pers* byście czekali (3). ◇ *3 pl m pers* by czekali (17); -ali (14), -âli (2), -(a)li (1); -ali : -âli *BielKron* (2 : 1), *SkarŻyw* (1 : 1). ◇ *impers praet* czekâno (4). ◇ *part praes act* czekając (201); -ając (182), -âjąc (7), -(a)jąc (12); -âjąc *Prot*, *PaxLiz*; -ając : -âjąc *RejPs* (3 : 2), *BielKron* (29 : 1), *SkarJedn* (2 : 1), *SkarŻyw* (10 : 1). ◇ *part praet act* czekâwszy (4).

Sł stp, Cn notuje, *Linde XVI – XIX w.*

I. impf (1221) :

1. *Zatrzymać się w miejscu lub czasie, nim coś nastąpi; być w pogotowiu, trwać w jakimś stanie; exspectare, manere, operiri, praestolare Mącz, Cn; mantare, permanere, obsidere Mącz; in exspectatione esse Cn* (275) : On mnimâiąc by go pŕem zwał/ Szedł ode drzwi czekâć niechciał. *BierEz E2v*; y Rofkazała my w. K. M. zażądaniem moiem/ gleitv pomknąć kv ŝprawie/ przel ŝwego włânego komornika/ Hendrika/ alem go niemogł (przel ŝzełć dni czekaiącz) doŝtać *SeklWyzn 4v*; A tak darmo ŝyę czas kroczy Ać ŝędzia czeka zdobroczy *RejKup z6, v3v, v4v, v7; KromRozm I N4; RejWiz 33, 122, 131v; RejFig Bb5v*; Tençi dzień ielŝ czternaŝty/ iâko czekâiâc trwâcie lâczni nic nie iedzac. *BibRadz Act 27/33; BielKron 32v, 191v, 227v, 252, 330v; Mącz 264c, 380a*; ŝlugâ [...] nie wŝzedł tâm/ âle czekâiâc v drzwi/ nâ lâwie zâlŝnâł *GórŝDworz Pv, R7v [2 r.]; RejZwierc 120v, 238v; BielSpr 14; SkarŻyw 492, 545, 571; KochPieŝ 25*; Czekâł y Pan Kanclerz przedewroty *ActReg 71, 11, 27, 84*;

GostGosp 28; *WujNT Luc* 23/35, *Act* 27/33; y ten porządek czynimy/ áby Káíztelan [...] trzy dni ná mieyfcu ku ściąganiu náznaczonym w powiećie fwym czekał. *SarnStat* 302; *SiebRozmysł* K2v; *PowodPr* 58; *CiekPotr* 8, 66; *GostCast* 28; *KlonWor* 34.

czekać kogo, czego [w tym: kogo czego z czym (9)] (151): A Pánaák z káízniey czekay. *BierEz* A2; Kowal widząc iż nie łczeka/ Iedno łpiąc obiáda czeka: Kijem go z domu wypędził *BierEz* K2v, B3, C2, D2, Kv, K3, O2, O4v, Q2v; Iezus miły wten czas v matki w żywocie miełfkál wedle biegu człowieczego/ czekaiaż miełiáta dziewiętego. *OpecŻyw* 14, 4v, 30, 51, 58v; *ForCnR* D4; *FalZioł* IV 27a; *GlabGad* G4; *MiechGlab* 17, 56; *LibLeg* 7/36 [3 r.], 11/9v, 75v; mułchil ich czekacz trzi dny *LibMal* 1543/68, 1544/93v, 1547/125v; *RejRozpr* B2; A tak iuż naprzód idzcie a tam mię czekaycie *RejJóz* Ov; *RejKup* v8, x4v; *HistAl* F; y czekawłfy go tywdzyeń [!] yáko był łam Sámuel rołkazał/ nychcýał dáley czekać *KromRozm I* N4; *MurzNT Luc* 12/36; *GroicPorz* kv; *Leop Luc* 1/21, *Act* 17/16; czekaymy żniwá/ áż Pan przyydzie ná żniwo ná łwoie *OrzList* f2; *UstPraw* D2v; A wzdycháiać wftáwicznie/ łwítania czekałá. *KochZuz* A3v; *RejZwierz* 38, 113, 137v; *BibRadz Ruth* 1/13, *Ier* 3/2; á v forty czekałi iey kápłani *BielKron* 113v; Lubczánie poráżili/ rozbili y pobráli okręthy Holánderfkie v Gdańfká nád Helem/ kthorzy łobie przespiecznie łtali ná morzu czekaiać wiátru *BielKron* 408, 32v, 34v, 64v, 114, 191v (26); Herus nos apud aedem Veneris mantat, Pan nas przy kościele bogini Veneris czeka. *Mącz* 208d; Abi intro ibi me operire, Idź w dóm tamże mię czekay. *Mącz* 264c, 243a, 319b, 370d, 410d; ále tá rychley przyczyná iest iey łmierci/ iż łie iey długi czas zdał czekać do iutrá *GórnDworz* Y8v, C2v, P5; á iá tu áż do twe^{go} przyiáchánia będe cie czekać. *HistRzym* 77, 17v; *RejPos* 106, 110, 127v, 137v, 237 (11); *RejZwierc* 59, 149v, 150v, 158, 176, 270v; *BietSpr* 56, 58v, 67v; *MycPrz* I Cv; *Strum* I; *KarnNap* F; á czekaiać nocy/ przyłtąpił do drzwi Oycá łwego *SkarŻyw* 134; Rano łzedł tam gdzie iego kázánia ludzie czekałi. *SkarŻyw* 309, 112, 212, 252, 336, 390 (11); miełzkał potym w Korczinie piętnáście dni/ czekaiać przyiazdu Krolewny *StryjKron* 472; *KochFr* 26; *KochSz* C2v; *KochSob* 56; *BielRozm* 33; *ActReg* 71, 72, 172; *GostGosp* 94; *GrochKal* 22; *GrabowSet* S2; *WujNT Luc* 8/40, *Ioann* 5/3, *Act* 10/24, 17/16, 20/5, 1. *Cor* 16/11; „Niechaj panowie ładowni tak dłuęo poczekajá, jako ja teę pana podsędka czekał”. *ZapMaz II* G 97/89; *SkarKaz* 489b; *CiekPotr* 72; *SkarKazSej* 694b; *KlonFlis* C3v, Ev; *KlonWor* 63. Cf *czekać czego przy kim*; »czekać czasu«, »końca czekać«, »niedługo czekać«, »odpowiedzi czekać«, »poki czekać«, »z radością czekać«.

czekać czego przy kim (1): á połáć do woýłká nieprzyiácielłkiego táiemnie tym połtem który tego czeka przy mnie w táiemności. *BielSpr* 39v.

czekać komu (2): áłz łię ieden zuchwálec obrał: który innym przygániáiać/ iłz mu tak dłuęo czekałi/ łam go zmołtu zepchnáł. *SkarŻyw* 403; *ZawJeft* 12.

czekać na kogo, na co [w tym: na kogo z czym (1)] (16): *LibMal* 1543/68; A gdyby páni wyłzłá ná to iuż czekałi. *RejWiz* 25v, 23; *Leop Act* 28/6; *BielKron* 331; permanere per translationem, Ná niektórą rzecz czuháć/ Czekać/ Godzić. *Mącz* 207c, 207a, 350c; Tyłiáć gáler na kotwicách pogotowiu łtoi W Aulidzie: ktorzy tylko ná połly czekaiać. *KochOdpr* D3; *SkarŻyw* 89 marg; *KochPhaen* 24; *KochPam* 85; y dlatego (przy innych przyczynach) tydzien na odpis czekał *ActReg* 138, 86, 125; *CzahTr* D4, E2v.

czekać czym (1): á poľlufzeńfthwem nieiakhim czeka aże mu znamię dadzą gdy czo czynić ma *FalZioł* IV 6b.

czekać z czym (16): oto Pan moy/ Dał cię prościć ná obiad fwoy: Y będzie cię z iadłem czekał *BierEz* D2; *RejRozpr* B2; *RejKup* v8; *RejWiz* 59; A pułtelnik ná brzegu/ s pochodnią go czekał. *RejZwierz* 113; *BielKron* 72, 322v; Manet te hic ampla satis conditio, Czekaýą ná cię dobrze s uczciwym vrzędem. *Mącz* 207a; *RejPos* 106, 240, 286, 345v; *RejZwierz* 176; *KarnNap* F; *SkarKazSej* 688a; *KlonWor* 42.

Ze zdaniem dopełnieniowym [*aby* (3), *zaimek względny* (5), *inne wskaźniki* (5)] (13): *OpecŻyw* 26v; y teraz iuż łą pogotowiu/ czekaiać cobyś im oznaymił. *BibRadz Act* 23/21; *BielKron* 47, 450v; *GórnDworz* O5; *RejZwierz* 26, 159v; z poľły y námieľtniki fwymi czekał/ áby mu drugi raz dano znać/ żeby prożno w cudzey ftronie poľłowie ie⁸⁰ nie mieľzkáli *SkarŻyw* 89; A koń vľzy náľtáwiwľzy/ czekał rychłoli wynidzie Smok. *SkarŻyw* 187; *CzechEp* *3; *KochSz* C3v; *KochPam* 86; *ActReg* 49.

Ze zdaniem okolicznikowym czasu [*w tym z zapowiednikami: tak długo* (2), *dotąd* (1); *aż* (14), *aż(e)by* (4), *iż* (1)] (19): Siedź gościu nic mi nie ľzkodziľ: Czekaý áż będzie gotowo *BierEz* K4; *FalZioł* IV 6b; stall cząkayacz aľz by mv Trzewyky wynyefzyono *LibMal* 1545/103; *RejZwierz* 110; *BibRadz* 2.Reg 7/9; á kazála v forty czekać áż záľię przydzye. *BielKron* 113v, 72, 306v; *Mącz* 97c, 440d; *OrzQuin* V3; *GórnDworz* M7, T7; Tedy ľędzia długo czekał áżeby przyľzedł *HistRzym* 119v; *RejZwierz* 70v; *KochSz* B2; *ArtKanc* G16v; *ActReg* 56; Przeto ty czekaý/ áżci drag odwioda/ Nie trącay broďą. *KlonFlis* Hv.

Przysłowia: to Potym gdy ľie vbierze/ iuż iáko drewno fthoi/ á czeka łoiowego ľłończá *GórnDworz* G2.

bo gdy Pan załoga wľpomaga/ tedy tám niepráwy iuż czeka iákoby pies parzy. *GostGosp* 162.

Zwroty: »czekać (swego, tego) czasu« [*szyk zmienny*] (3): *LibLeg* 11/77; *GórnDworz* G2; y ľtali v brzegu czekaiać fwego czaľu *HistRzym* 20.

»do tego, słusznego czasu czekać« (2 : 1): zeby go do slvľznego czaľzv Cro: ye⁸⁰ M. Vangierskie⁸⁰ poľla czekał. *LibLeg* 7/36; *BielKron* 306v, 435v.

»darmo czekać« (1): áby dármu nie czekał/ ábo žeby dwa rázy nie chodziľ. *GostGosp* 34.

»dawno, z dawna czekać« (2 : 1): [*ľędzia*] dawno was czeka s Sądem *RejKup* v8; [*Posel cesarski*] z dawná czekał v krolá Poznánľskiego ľeymu w Prufkiey rzeczy *BielKron* 407; *Mącz* 163b.

»długo, dľugi czas czekać« [*szyk zmienny*] (19 : 1): *BierEz* L3v; A gdy ná tho dľugo czekaľi/ widząc że ľie mu nie złego nie ľháľo/ obrociwľzy ľie powiáďáli go być Bogiem. *Leop Act* 28/6; *BibRadz* Ier 29/28; *BielKron* 64v; Diutius in hoc desiderio esse non possum Nie mogę dľużey w teý poźadľiwocľi czekać. *Mącz* 83a, 343d, 440d; *HistRzym* 119v; Czekał go Alexánder w koľciele dľugo *SkarŻyw* 390, 403, 490, 559, 581; *StryjKron* 652; Chryľtus miał być dľużey w niebie czekać *ReszPrz* 98; *BielRozm* 33; *ZawJeft* 12; *ActReg* 49, 56; *WujNT Act* 28/6.

»czekać dzień w dzień« (1): á będzieľ czekał dzień/ wdzień *GórnDworz* M7.

»czekać końca« [*szyk zmienny*] (2): *BierEz* D4v; ale iľz niemial od drugich podpori vľiadľ w pokoiu á czekał konca *PaprUp* H3.

»[kogo] niedługo czekać« (1): Bo wspomni łobie iż go nie długo czekał Dániel siedząc w iáłkini *RejPos* 127.

»czekać odpowiedzi« [szyk zmienny] (3): *LibLeg* 11/78; *CzechRozm* 61v; áftanawzi odpowiedzi tzełal. *PaprUp* K4.

»poki [czego] czekać« = *jak długo czekać* (1): dobrzes to V m uczinil. quid enim p(ro)mittere laedit: ale poki go czekać *KochList* n1b 2.

»prożno czekać« (1): á Krol w Opátowcu długi czas prożno czekał. *StryjKron* 652.

»[kogo, czego] z radością czekać« [szyk zmienny] (9): Gdy go wiedli do Krolá/ z radością go czekał *RejZwierz* 13; *BielKron* 251, 413, 413v; *RejPos* 110, 128, 166v, 196, 196v.

Szereg: »czekać a pragnąć« (1): Stoi też [...] iáko tu łyfyz/ Pan twoy nád tobą płączący [...] czekáiąc á prągnąc vznánia twego. *RejPos* 196v.

W przen [kogo, czego] (4) : *KochPs* 193; Niełtetyz iáko vćieka Szczęścié/ ni wieczorá czeka *ZawJeft* 28; Ale co czynię? wiátry mię czekáią/ Snadz mię y wiátry łáme tám wzywáią *GrochKal* 6.

Fraza: »nieszczęście czeka« (1): ktorego też łamego/ że toż niezczęście czeka/ Bog łam powiedział? *ModrzBaz* 80.

2. *Spodziewać się, przewidywać, mieć nadzieję na coś, liczyć na coś, oczekiwać czegoś; expectare* *Mącz*, *Calag*, *Cn*; *struere, timere* *Mącz* (725) : A tom ya czekał w łerdeczney łwoyey vprzeymośći *LubPs* Q; *SeklPieś* 19v; *Mącz* 88c; Co tu czekałz/ nie inego iedno śmierci nagłey. *HistRzym* 10; *RejPos* B, 75v; *BudBib* Is 64/2; *BudNT* S2v marg; Widzimy iáko wiele ludzi/ [...] że ztefknice czekáiąc vmieráią/ od mieczá y inemi łpołoby giną. *ModrzBaz* 92; Serce czekáiąc vłtawa/ nádzieiá nie łtanie *KochPs* 182; *SkarŻyw* 484.

czekać kogo, czego (612): Z Ezopá łie násmiewáli/ A iego złego czekáli. *BierEz* A2v, E4v, G3, H4, Nv, N2 (10); *OpecŻyw* 167; *PatKaz* III 105; Ale Secundus łmierci łobie mało ważąc zmlíczenim łmierci czekał *BielŻyw* 134; Ułtała, czułz przed tesknością czekáiąc pana Iełufa *WróbŻołt* 006, B7v, 55/8, 61/2, 103/10, 118/95; atak ya od ciebie odprawi czekam y żądam a nieodkogo ynłcwego. *LibLeg* 10/153v, 11/161v; *RejPs* 48v, 191v; *RejRozpr* D4, H4v; Iakos każał czekamy łzczęłliwey odprawy Bychmy z dobrą nowiną do łwych przyechali *RejJóz* M8, H3v; Ale iuz niewczas narzekać Iedno pewney łmierczy czekać. *RejKup* f5v, d6v, v4, dd8v, ee5v; *MurzHist* A3, D4, F4, N, P4v, R4; *MurzNT* 48v, 61, 96, *Mar* 15/43; *MurzNTSekl* A4; Dla czegoż/ á ktorym łpołobem dał był żydom łtary zakon/ gdy inego czekác myeli? *KromRozm* II i3v, a3, a4; *LubPs* G3, K2v, L, X6, bb5, hh6; Niechay tełz żadny po Papiężu nietzeka iákiey popráwy/ ábowiem według przyłięgi łwoiey inák tzynić niemoże. *KrowObr* 40v, 78v [2 r.], 132 marg, 132v, 186v [2 r.], 192v, Tt3v; *RejWiz* 33v, 59, 94v, 159, 162, 164 [2 r.]; *Leop* *Prov* 20/22, *Eccli* 6/19, *Phil* 3/20, 1. *Thess* 1/9; ná ktorego oko y wiára człowiecza patrząc/ błogoláwieńłthwá od Bogá/ z onego przybytku widomego czekála *OrzList* c2v; á czegoż czekác innego w Polłzce mamy/ iedno rychłego zginienia *OrzList* h2, h3, h3v; *RejZwierz* 47v; *BibRadz* I *7, 2. *Reg* 6/33, *Hab* 2 arg, *Iob* 7/2, *Phil* 3/20; *OrzRozm* A4, N4v, T4v, V [2 r.]; *BielKron* 165v, 214v, 230, 330v, 332 (9); *LeovPrzep* Fv; Legatarius, Ten komu co yełt odkazano/ też który czeka łpadku po kim. *Mącz* 186d, 9d; Dofycći mnie ná Przemysłkiéy Kánoniéy/ na ktorey przełtawam/ y tu śmierci czekam. *OrzQuin* O2, A2, C3v, Dv, Gv, Ov, S4v; Bog dobrze

wfzytko czyni/ prozno tu nárzekác/ Bo czegosmy nie godni/ przeczże tego czekác? *Prot Bv*; A ták rozráduycie fie wierni/ á czekaycie bez wfzého ftráchu thego fędziego fprawiedliwego fwoiego *RejAp* 127; á czekaią poľpoľu y s Pánem fwym náwrocenia káždego. *RejAp* 154, *CCv*, 19, 20v, 94, 117v (18); Ale naypoľpolitfza trefność tá iefť/ kiedy człowiek ná fwe fłowá/ dáleko rozną powieść fłyfzy/ niż tá kthorey czekał *GórnDworz* P7v, C3v, E8v, G7v, L, P8v (9); Opáctwá ia tu czekác niebęde ále poyde rodzicow mych fzukác. *HistRzym* 34, [118]; A czegoż iuż dáley czekác małz? ná což fie iuż dáley rozmyfłác małz? *RejPos* 6v; á tho fą wfzytki pociechy náfze/ podobác fie Pánu Bogu fwemu/ á czekác nád fobą wypeľnienia wfzytkich miľośćiwych obietnic iego. *RejPos* 143, B2, 2 [2 r.], 6, 7, 8 (65); *BiałKat* 103v; Płátnierz czeka kłopotow/ chłopek na wśi żniwá/ Barwierz zwad/ Grubarz moru/ á Młynárze mliwá. *BielSat* C3; *GrzegŚm* 14 [2 r.], 35; Iuż niczego nie czekálfz iedno oney fpokoyney żimy/ ábyś teź fobie odpoczynał od wfzelkiew prace fwoiey. *RejZwierc* 136, B2v, [28³], 71, 85v, 115v (28); *BielSpr* 59v; *WujJud* 25v, 192, 214, 237; *KochList* 1; *RejPosRozpr* b3v; *RejPosWstaw* [21³] [2 r.], 111; Lecź dobrá oczekawałem á przyfzło złe/ czekałem teź fwiátfłości/ á przyfzedł mrok. *BudBib Iob* 30/26, 7/2, *Is* 8/17, *2.Mach* 7/14, 9/25; *MycPrz* I [C]2; *WierKróc* A3v; *BudNT* C2v; *StryjWjaz* Bv; *CzechRozm* 45v, 93v, 169v; *Paprpán* B; *ModrzBaz* [38], 69, 73v, 107v, 116v, 120v, 125v; *SkarJedn* [A*2], 44, 148, 343, 383 [3 r.], d6; *KochDryas* A2; *KochOdpr* B3, C2v, D3; *Oczko* 27v; Do twého fądu ia fye wćiekam/ Y fprawiedliwéy fkaźni twéy czekam *KochPs* 21, 7, 10, 57, 82, 92 (12); poľzli mię do odchláni/ á ia onym oycom/ ktorzy cię tám czekaią/ fzczeńliwym poľtem zoľtánę *SkarŻyw* 113; woľę cię z oycy czekác *SkarŻyw* 245; tám Bárthłomiew S. ná wyľpie Tybru kośćiom fwoim dnia fądnego czekác każe *SkarŻyw* 408, A4, A5, 2, 3, 41 (34); W ktorą nádźieię żywiefz? czego czekálfz więcý? Czemu śmiercią żáľośći nie zbywaľz co přęcý? *KochTr* 15, 23, 25; *MWilkHist* E2v, F2, F2v [2 r.], G3, I, I2v; *StryjKron* 390, 572, 622, 682, 697, 752; *CzechEp* 304, [400], [410]; *NiemObr* 162; *KochFr* 7; *KochDz* 106; *KochWz* 138; *ReszPrz* 98; *ReszHoz* 137; *ReszList* 188; *WisznTr* 9; *BielSen* 10; Před nią gwiazdy drobniefzē po iednéy znikaią/ y ták iuż przyfzłéy nocy nieznácznie czekaią. *KochPieś* 9, 34, 38, 40; *PudľFr* 15, 26, 32, 33, 45, 62; Dufzá moiá Páná czeka *ArtKanc* L11v, A10v, D12, G13v, M17, N18 (10); *BielRozm* 20; *GórnRozm* N3v; *KochWr* 16, 26; *Paprup* Fv; *ActReg* 32, 156; Zwłáľczzá gdy fie tráfi dobremu goľpodarzowi fwoim vrobkiem w dobry rok głodnego czekác. *GostGosp* 48; *GórnTroas* 14, 24; Iużem zwąpĩł w rátkunku/ śmierci czekam tylko *GrabowSet* F, F2v; *KochFrag* 28; Czegoź tedy czekaćie? álbo iáką fie wźdy nádźieię cieľzyćie? *OrzJan* 14, 15, 23, 105, 110, 125, 130, 134; *LatHar* 31, 91, 249, 554, 652; Tyżeś iefť on/ ktory ma przyść/ czyli infzego czekamy? *WujNT Matth* 11/3, s. 3, 204, *Luc* 7/19, 20, s. 299 (22); *SarnStat* 986; *KlonKr* B3v; *PowodPr* 36, 57; ále ráczey hoynośći miľośierdzia iego niżli fądowego ciáľne⁸⁰ pytania czekam. *SkarKaz* 352b; Heretycy Chryťtuľá odmieniáią y iefzcze infzego czekaią *SkarKaz* Ooooc,)(2,)(3, 1a, 5a, 8b (16); *CiekPotr* 58; *SkarKazSej* 670b, 701a; *KlonFlis* A4v, D3v; *KlonWor* 38, 78; *PudľDydo* B; Lecź komu cieniem zaydźie fzczeńcia koľo/ Kázał trwác/ fwiátfłá czekaiąc wesoľo. *SzarzRyt* D3v, C4v. Cf *czekać czego w kim*, *Ze zdaniem dopeľnieniowym*, »czekać czasu«, »do słusznego czasu czekać«, »czekać czego dobrego«, »doma czekać«, »końca czekać«, »czekać łaski«, »czekać miľośierdzia«, »nadzieje czekać«, »niedługo czekać«, »nie mieć czego czekać«, »czekać obietnice«, »pociechy czekać«, »pomocy czekać«, »z radością czekać«, »szczęścia czekać«, »ratunku czekać«, »czekać zmiľowania«.

czekać czego w kim (1): Ktorych Pan długo czekał/ by fię z nich kto vznał. A dziwnie im folgował, czekáiąc w nich rządu *ArtKanc* K6.

czekać do czego (9): á iž go iuż pewnie czekáią do towarzysztwa śwego. *RejAp* 131v, 50v; *RejPos* 12v; Chryśtuśa do náuki czekáiąc [!]/ rozumu nie mam. *SkarJedn* 44, 343; *KochPs* 52; *SkarŻyw* 2, 245; *SkarKazSej* 660a.

czekać od kogo, od czego [w tym: *czego od kogo, od czego* (48), *od kogo na co* (1)] (49): *WróbŻółt* 61/2; *LibLeg* 7/103, 10/153v; *RejPs* 191v; *MurzHist* A3; niechayże tedy żadny wierny nieśzuka/ od takowych Biśkupow/ áni potwierdzenia [...] áni tzeka od nich Concilium żádnego *KrowObr* 132v; *OrzList* c2v; *BibRadz* 2.Reg 6/33, *Hab* 2 arg; *OrzRozm* N4v; *BielKron* 200, 230, 306v, 330v, 393, 410v; nieczekay nic od Bogá/ áni duży/ áni ciáłu pożyteczného śobie *OrzQuin* Gv, Dv, S4v; *GórnDworz* C3v, Eev; *RejPos* 27v, 46v, 226v; *RejZwierc* [272]; *WujJud* 214; *BudBib* 2.Mach 7/14; ci chwały y sławy od Bogá czekáć máią/ nie od ludzi. *ModrzBaz* [38], 69, 73v, 102v, 107v; *SkarŻyw* 82; *StryjKron* 697; *ReszHoz* 137; Ieśliže ty konceptu nie zrozumieśz śwego/ Odemnie nań nie czekay wykłádu żadného. *PudłFr* 26, 30; *ArtKanc* M17; *KochWr* 26; *PaprUp* Fv; *ActReg* 61; *OrzJan* 23; *WujNT* 323, *Act* 23/21; *WysKaz* 40; *SkarKaz* 161b, 273b, 514a; *SkarKazSej* 688a.

czekać według (a. *wedle*) *czego* (3): *RejAp* 19; *RejZwierc* 131; Czekayże y ty według żądánia moiego *SkorWinsz* A3.

czekać z kogo, z czego (11): *OrzList* c2v; *RejPos* 72v, 201; Z Kłiążąt źemie Pomorskiey czego teź czekamy *MycPrz* I [C]2; *ArtKanc* N18, N19v; *OstrEpit* A2v; *SkarKazSej* 669a. Cf »czekać z obietnice«.

czekać co [cum A lat.] (1): wszakze ia sam będę czekał resolutionem wñci *ActReg* 69.

czekać k(u) czemu (2): nie potrzebáć nam Turków áni Tátarów/ áni Mołkwy ktemu czekáć. *OrzQuin* Ov; *ArtKanc* T.

czekać na kogo, na co (40): *LibLeg* 7/103; *RejPs* 100v; *LubPs* O2; *Mącz* 97b, 350c, 422c; *RejPos* 261, 345, 345v; ná słowo twoie czekałem. *BudBib* Ps 119/147, Ps 26/14, 36/7, 34, *Prov* 20/22; *Calag* 227b; Skażeśz co kiedy íprawiedliwie? czyli/ Kto ná to czeka/ bárzo íye omyli? *KochPs* 84; *StryjKron* 732; *NiemObr* 23; Więć ielli nie zię/ tedy przedsię śczeka/ A vftáwicznie na twoie złé czeka. *KochFr* 15; *WerKaz* 288; *ArtKanc* T10v; *ZawJeft* 10; Z Rusi Strachy ślychac snadź Tatarowie czekáią nanasze vbezpieczenie. *ActReg* 156; *OstrEpit* A2v; ábyfmy gotowemi byli/ czekáiąc ná przyśzcie iego. *WujNT* przedm 39, 2.Petr 3/14; *SiebRozmysl* F4v, Gv; *SkarKazSej* 660a, 673b; *KlonFlis* D3v. Cf Ze zdaniem *dopełnieniowym*, »czekać na obietnice«, »czekać na okazyjá«, »na pomoc czekać«.

czekać z czym (2): A czegożty záfię czekaśz s tym przyfciem Páńfkim vbogi nędzny wywrotniku *RejAp* 198; *RejPos* 57.

czekać po kim (7): *KrowObr* 40v; Czego iuż y ná dáłszy čás ludzie befpiecznie Po tobie czekáć mogą *KochDryas* A2; *SkarŻyw* 13; *KochDz* 106; Iuż baczę/ że niepewną ci nádzieię máią/ Ktorzy wiary po miłych śwych pewnéy czekáią. *PudłFr* 32; *OrzJan* 125; *SkarKaz*)(4.

czekać przy czym (1): gdybyfmy go domá przy miłych ośiadłościách náłzych/ y przy dużach świętych náłzych czekáli *OrzJan* 134.

cum inf (2): tacy czekali też ludu wielkiego kłobie przyść z Fryzyey/ Holândryey *BielKron* 214v; *RejPos* 324.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikami: *tego* (8), *na to* (5); *aby* (18), *ażeby* (1), *by* (3), *jesli* (3), *żeby* (3), *gdy* (1), *izby* (1), *jakoby* (1), *że* (1), *zaimek względny* (7), *inne wskaźniki* (4)] (43): *BielŻyw* 82; wżytki zwierzęta od ciebie miły panie czekaia aby im dał pokarm czału flufznego. *WróbŻolt* 103/27; *RejPs* 36v, 48v; *RejKup* z8v; *MurzNT* 18v; *LubPs* O, bb3v; *RejWiz* 116, 180, 193v; *LeszczRzecz* A4; *RejZwierc* 117v; *BielKron* 127, 316v; *Mącz* 270d, 456a; *OrzQuin* X; *SarnUzn* Bv; *HistRzym* 77; *RejPos* 59v [2 r.], 82v, 192; *HistLan* E4; *RejZwierc* 144, 150v; *WujJudConf* 146; czekałem też kto by (mię) żałował/ lecz niemáż *BudBib Ps* 68/20; *MycPrz* II C2v; *Strum* R3v; *Oczko* 20v; *SkarŻyw* 82; *KochTr* 24; *StryjKron* 747; Czekála śmierć/ żeby był Gąłká mówił grzeci. *KochFr* 30; *WerGość* 231; *BielSen* 9; *PudłFr* 68; *ArtKanc* K5v; *GórnTroas* 44; *OrzJan* 12; *PowodPr* 65.

Ze zdaniem okolicznikowym czasu [w tym z zapowiednikiem: *dotąd* (1); *aż* (5), *ażby* (3)] (8): I także byfmy nawrocenia ku panu nafze^{go} nieodkładali/ czekaiać ażbychmy byli od pana fami oobliwie fkarani *MurzHist* B; *Leop Hebr* 10/13; Tym ie nápomnina aby czekali aż fię okaże owoc Ewánieliiey. *BibRadz* II 9c marg; Rzeczy twey fprawiedliwey nikt nie ffortyuei/ Czekay aż fię nád tobą Bog wieczny zmiuei. *Prot* Bv; *BudBib Iob* 14/14; Niechayże mię tam czekaia Dotąd aż mię ogladaia. *MWilkHist* I; *WujNT Hebr* 10/13, *Iac* 5/7.

Ze zdaniem okolicznikowym celu [*aby* (4), *by* (3)] (7): Tak iako oni czekali duze moiey (aby ia zagladzili) *WróbŻolt* 55/8, 118/95; *RejKup* d6v; *BielKron* 165v; *RejZwierc* 186v, 216v; Czekalem ciebie Pánie/ bys pokore moie Wybawil z nawalności *GrabowSet* F2v.

W charakterystycznych polaczeniach: *czekać dnia sądnego* (4), *Mesyjasza* (3), *śmierci* (14), *zapłaty (odpłaty)* (12), *zbawienia* (3), *zmartwychwstania* (4).

Przysłowia: Od złego/ dobrodzieystwa nie czekay. *BierEz* H4.

Owo tych sądow co zywo czeka iako kania dzdzu. *ActReg* 156.

Zwroty: »cierpliwie, w cierpliwości, z cierpliwością czekać« [*szyk zmienny*] (7 : 2 : 1): *RejPs* 48v; Oświadcza fię iz chce w cierpliwości czekać odpowiedzi od Pána. *BibRadz Hab* 2 arg; Czekay ciérpliwie do pańkiéy litości. *KochPs* 52; CZekalem z ciérpliwością/ á pan mię obaczył *KochPs* 58; *SkarŻyw* 224; Czekála (cierpliwie) dużá moia/ dla flowá iego *LatHar* 169, [249]; *WujNT Hebr* 6/15, *Iac* 5/7, 2.*Petr* 3/9.

»czekać czasu« [*szyk zmienny*] (15): *RejJóz* E5v; *DiarDop* 105; *RejWiz* 178v, 179; *BielKron* 195v, 242v, 248; Także y ty ma miła mátuchno/ Czekay czału/ vlegay cíchuchno. *BielSat* H2; *RejZwierc* 166v; á vftnie go vpomniał/ ale przyftępu do tego y czału czekał. *SkarŻyw* 164, 115; *KochPieś* 48; *ArtKanc* K5v, Q8v; *SkarKaz* 577b.

»do (słusznego a. dalszego, a. tego) czasu czekać [czego]« [*szyk zmienny*] (4): *RejWiz* 180; á piénieży do dálżzego czału czekać obiecał. *GórnDworz* T6; *ReszPrz* 98; przewodnik ma czekać odpifu/ aż do flufznego czału. *GostGosp* 14.

»czekać dawny, niektory czas« (1 : 1); y czekalifmy ná to czás niektory *NiemObr* 23; *KochFrag* 28.

»dawno, z dawna czekać« [*szyk zmienny*] (15 : 2): *BierEz* N2; bo ten ieft dzień ktorégofmy dáwno czekali *OpecŻyw* 167; A ya cyebye dawno czekam Oycze. *KromRozm* II a3; Ieft tam Ogarz

Cerberus/ co ich dawno czeka *RejWiz* 162; *Mącz* 97b; *RejAp* 187; ktorzy z dawná á wftáwicznie czekáli wypełnienia thych tho fwiętych obietnic Páná fwoiego. *RejPos* 297v, 272; *KochOdpr* B3, C2v; Dawnochmy Cię tu czekáli Závždy wzdycháiąc woáli. *MWilkHist* F2, E2v, F2v; *StryjKron* 390; *OrzJan* 125; *SiebRozmyśl* Gv, I.

»długo czekać« [szyk zmienny] (18): a za fara też płodną była gdzye tego długo czekała *PatKaz III* 105; *LibLeg* 7/103; *RejKup* y4; *RejZwierz* 107v; *BielKron* 165v, 380, 410v; Quousque tandem nobis expectandum erit, Y yákóž tedy długo mamy czekać. *Mącz* 439c; *RejPos* 75v, 76, 172v; *SkarJedn* 383; *SkarŻyw* 82, 285; *BielSen* 10; *PudłFr* 10; *WujNT Hebr* 6/15; *SzarcRyt* C4v.

»czekać (czego) dobrego, co lepszego« [szyk zmienny] (4 : 1): Czekálem czego dobrego/ álic przypádko wfyfłthko źle *Leop Iob* 30/26; czekam od nich co lepszego *BielKron* 200; *RejZwierz* 250; *ModrzBaz* 102v; *SkarKazSej* 688a.

»doma czekać [kogo, czego]« (6): fzło przeciw iemu wielkość ludu pópólitego y Rycerfkiego z dobrej woley/ rádniey niż go domá czekać. *BielKron* 190v; *BielSpr* 58, 59v, 76; *OrzJan* 134; Pigmeowie Zorawio domá nie czekáli/ Ale w pole do nich fšli *KmitaSpit* A4.

»końca, ostatka, (aż) do końca czekać« [szyk zmienny] (4 : 2 : 2): Gdy co działáłz końcá czekay/ Przewiedziełzli tedy śpieway. *BierEz* Iv; Ogrodziwłzy fumnienie oštátká czekayćie/ A názbyt tych wolności fwych nie wyciągayćie. *KochZg* A4; *StryjKron* C4; ále rádźzey áž do końcá/ dokądby fie wfzyftkich liczbá fpełniá/ czekać kazano? *CzechRozm* 185; *KochPs* 78; Oštátká w przyfzłym żywoćie Czekam w rádołnéy ochoćie *KochMRot* A4; *KochTarn* 77; *ArtKanc* P18v.

»czekać łaski« [szyk zmienny] (6): Iedno na wżem twoiey łaski nad fobą czekamy *RejJóz* O6; *RejPos* 46v, 75v; *RejZwierz* [238]; *KochPs* 78; *SkarKaz* 514a.

»czekać miłosierdzia« [szyk zmienny] (6): miłofierdzia Boże^{so} by namniéi czekać niemogę/ zgrzełzyłem przeciwkoduschowi święte^{mv} *MurzHist* D3v; *RejPos* 20, 75, 75v, I46v, 341v.

»z nadzieją, w nadziei, nadzieją, nadzieje czekać« [szyk zmienny] (5 : 4 : 2 : 1): Kthorego z obietnice á dobrotliwości Pánfkiey z wielką rádołcią á s pocieszliwą nádzieią wftáwicznie czekamy. *RejPos* 140; á zupełną wiarą á nádzyeią czekáią ná to fwięte wefele fwoie *RejPos* 345v, 11v, 128 [2 r.], 136v, 261v; *RejZwierz* 129, 144; *RejPosWstaw* [21³]; *SkarŻyw* 478; CZekálem w nádziei/ człek nędzny/ trofklivy *GrabowSet* Q3.

»niedługo czekać« [w tym: czego (7)] (9): będą zabijac y wypędzac godne kapłany y zakonniki, podobno nie długo tego iuž czekac. *WróbŻółt* S6; *RejJóz* H6; *OrzRozm* Cv; *OrzQuin* Zv; Boć nie długo czekać tego/ Ze też zá mną fkoczyłz pfięgo *RejZwierz* [238], 28; *Oczko* 5v; *KochPs* 43; Nie długo czekać, ledwie co lat minie, Gdy zdrádna Mołkwá, od Polánow zginie. *KlonKr* A.

»nie mieć, nie masz, nie było czego czekać« (1 : 1 : 1): *BielKron* 200v; *RejPos* 33v; potym powiedziawszy iż ia tu nie mam czego czekac szedł precz *ActReg* 84.

»czekać obietnic(e), obiecania, z obietnic(e), na obietnice« [szyk zmienny] (13 : 1 : 3 : 1): *RejWiz* 194; *BibRadz Act* 1/4; *BielKron* 380; áby czekáli obiecánia oycowfkiego Duchá S. *GrzegRóżn* M2v; Czekaiać twych obietnic niechay fię nie dłuza [!] *Prot* D3v; *RejPos* 66v, 104, 117v, 128 [2 r.], 128v (9); *RejZwierz* 257; *KochFr* 74; *WujNT Act* 1/4.

»czekać na okazyją« (1): Czekáć ná okázyją [...] Expectare ocasionem. *Calag* 227b.

»pociechy, pocieszenia, z pociechami czekać« [szyk zmienny] (12 : 2 : 2): Matuchna z zwoleniki ftála poglądaiątz w niebo/ czekaiątz pocięffeniá iego. *OpecŻyw* 174v; tákież ia czekam poćiechy od ciebie *RejPs* 191v; *RejWiz* 178; *RejPos* 128 [3 r.], 145, 223v; *SkarŻyw* 13, 115; *SiebRozmysł* I; *SkarKaz*)(4, 209a, 273b; *PaxLiz* D3v; *SkarKazSej* 669a.

»pomocy, na pomoc czekać« [szyk zmienny] (9 : 2): *RejKup* Aav; *BielKron* 306v, 410v; *Opem* alicuius expectare, Pomocy czyyey czekać. *Mącz* 266c; *BielSpr* 71; Niechay fyę/ mocny pánie/ zá mię nie wtydáią/ Którzy ná twoię pomoc czekaią. *KochPs* 100; *SkarŻyw* 243; *PudłFr* 30; *ArtKanc* M16; *GrabowSet* F; *SkarKaz* 273b.

»prożno czekać« (6): *KrowObr* 132v *marg*, Tt3v; *OrzList* h3v; *SkarŻyw* 13; gdy raz dufzá ciáá Odbieży/ prożno czekać/ by fyę wrócić miáá. *KochTr* 24; *BielSen* 10.

»z radością, w radości czekać« [w tym: kogo czego (59)] [szyk zmienny] (54 : 10): *OpecŻyw* [162]v; A ribithwi go czekaią z radoćią *FalZioł* IV 31c; *SeklWyzn* b2; *RejKup* f7v, z8v; Tákeż y ty gdy przydzyełz w ono towarzysztwo/ Ktore w niebye z rádoćią tám cie czeka wšytko. *RejWiz* 94v, 121, 179, 180 [2 r.], 186v, 194; *BielKron* 464; *RejAp* 9, 50v, 54v, 69, 97 (10); á czekałi z rádoćią tey fwiátłóći/ o ktorey im tu Prorok powieđa *RejPos* 15v, 7v, 24, 24v, 27, 33v (27); Ktoregoś ty zwyciężył iáko mocarz práwy/ Ktory czeka w rádoći dekretu onego *RejZwierc* 272v, 5, 102, 113v, 127, 166v (9); *ArtKanc* A16v; *ActReg* 61; *WysKaz*)(2v; *SiebRozmysł* K3; *CiekPotr* 89.

»z strachem, w strachu czekać« [szyk zmienny] (5 : 1): Iedno záwždy s ftráchem czekam dokończenia fwego. *LubPs* L, X3v; *RejAp* 198 *marg*, Ee2v; *RejZwierc* 257; *ArtKanc* R20v.

»ratunku czekać« (1): Rátunku tylko z niebá łamego czekaią. *WisznTr* 11.

»szczęścia, nieszczęścia czekać« [szyk zmienny] (4 : 1): Czekay Szczeńcia. *BierEz* I2; Z dawnych czáfów nieszczęćia więc tego czekaią *RejWiz* 69v, 57; *RejZwierc* 232v; *PudłFr* 10.

»czekać zmiłowania« [szyk zmienny] (3): *RejPos* 74; Czekam ia przedsię twęgo fmiłowánia *KochPs* 208; *MWilkHist* I.

Szeregi: »czyhać a czekać« (2): *Mącz* 350c; iż prze kęš they márney fwey woley fwiátá tego/ á prze márne z wiedzyenie tego wilká fwego drapieźnego/ ktory vftáwicźnie czyha á czeka [...] ná rozdrapánie twoie/ odtępuiełz od tákiego Páná á dobrodzyeíá fwoiego *RejPos* 345.

»czekać i (a) nadziewać sie« [szyk 2 : 2] (4): Bo go iedni czekałi a nádzyewáli fie go przyść z iáką fwiecką możnoćią *RejPos* 324, 2, 324 [2 r.].

»czekać i pragnąć« (2): Czekáymy y prágnimy poćiechy wšytkiego Izraela *SkarŻyw* 115, 51.

W przen [kogo, czego] (6) : miaeł dofyć czáfu/ iákoś fie miał gotowác ná thy obiecáne gody twoie/ dofyć cie fortká otworzona czekałá *RejPos* 181v; *WisznTr* 11; *OstrEpit* A2v; *SkarKaz*)(2; Gdźie wielookne czekaią fšpychlerze Polłkiego źiárná *KlonFlis* D4v.

Zwrot: »czekać z radoćią« (1): CZekáią cię z rádoćią moię niłkié progi *PudłFr* 12.

3. *Zwlekać, ociąggać się, spóźniać się z czymś, odkładać do pewnego czasu lub zdarzenia, wstrzymywać się z decyzją; demorari* *Mącz*, *Cn* (203) : *OpecŻyw* 45v; *RejJóz* H8; *Diar* 83; Ten rzekł/ widziłz żeć trudno/ poczkay czáfu máło. Rzekłá/ nie czekałbyś ty/ gdybyć fie ták sftáło. *RejZwierc* 3v; *BibRadz* *Gen* 8/12; *BielKron* 5, 64v, 244v; *Mącz* 207a, 208d, 378c; *GórnDworz* V5; A Pan widząc

tákíe śwowoleństwo/ miłościwie czeka/ á żáłościwie płáczę nád thym nędznym *RejPos* 197, 172v; *RejZwierc* 166v; *SkarŻyw* 270; *GostGosp* 84; *SkarKazSej* 662a; *SzarzRyt* D2.

czekać kogo, czego [w tym: kogo, czego z kim, z czym (6)] (66): *BierEz* L; *PatKaz III* 88v; Lecz Polanie mądrzey wdziałali/ Namowy od krola nie czekali *KlerPow* 9; *RejRozpr* F4; *LubPs* B6 marg; *KrowObr* 185; *RejWiz* 71, 194; *OrzList* e4v, f2v; *BielKron* 57, 223, 242v, 403v, 457v; Item demorari aliquem, Czekać kogo. *Mącz* 233b; Gdy groził nieprzyaciół/ nie czekałem trwogi/ Zągony poprzedawfzy/ to ią zaráz w nogi. *Prot* A3v; *ProtStoj* Ev; *RejAp* 150; gdyż on dofyc długo vpomina każdego/ dofyc czeka vznánia iego *RejPos* 335v, 75, 85v, 192, 195v [5 r.], 244 [2 r.] (15); *BielSat* E; *RejZwierc* 188v, 262v; *BudBib Ps* 105/13; *SkarŻyw* 4, 56, [223], 335, 503; *KochJez* A2; *ArtKanc* K6; ledwie to vprosił/ dawfzy Actorowi połowicę pieniędzy/ że mu drugiey połowice czekać obiecał. *GórnRozm* F2, M3; *ActReg* 147; A gdyby rok táki był/ coby lie íprzátnąć nie mogło/ tedy lepiej Wiofny czekay. *GostGosp* 112; á co Pan rofkaże/ iuż z tym drugiego rofkazánia nie czekać/ ále zaráz vczynić *GostGosp* 148; *GórnTroas* 66; *GrabowSet* N; *WujNT przedm* 37, s. 557, 1. *Cor* 11 arg; *SkarKaz* 42a, 275a, 352b; Pan czekaíąc pokuty/ mowi: Przyaciółu *KlonWor* 28, 35, 68, 78. Cf *czekać w czym czego*, »z cierpliwością czekać«, »czasu czekać«.

czekać w czym czego (1): W każdej rzeczy czału czekay *BielŻyw* 20.

czekać do czego (4): (z czym gdyby lie było do Seymu czekać miáło/ sílábý ztego [...] vrość mogło) *GórnRozm* M3. Cf »do czasu czekać«.

czekać komu (1): Bo dyabeł fwego pilen gdy lie iego miele/ A nie czeka żadnemu do drugiey niedzyele. *RejWiz* 139.

czekać ku czemu (2): *PatKaz III* 88v; może ízefci Niedziel ku przedaniu nieczekać. *GroicPorz* r.

czekać z czym (11): A bárzo to ná cienkiey ząwždy wiśi nići/ Wierz mi nie czekaíą s tym nigdy trzećich wići. *RejWiz* 71, 194; *BielKron* 64v, 403v; Pan długo czeka s pomftą. *RejPos* 195 marg, 195v, 335v; Iesli przyfzło co nowego ná Koronę/ nie czekał Krol z tem Seymu *GórnRozm* M3, M3; *ActReg* 141. Cf *Ze zdaniem okolicznikowym czasu*.

czekać za kim (1): Wierz mi lepszy porządek onby ípráwił w Ruśi/ Tylko że zá ítárfzemi on iuż czekać muśi *PaprPan* N2v.

Ze zdaniem dopełnieniowym [*aby* (5), *by* (1), *izby* (1), *inne wskaźniki* (5)] (12): Czeká áby lie vznál á żáłował thego/ Íż ták márníe obrážíł Páná ták dobrego. *RejWiz* 130v; *RejFig* Aa2v; *BielKron* 146v; *RejAp* 83v; Czekáł pan Kořtká/ izby dáley mowił pan Boiánowfki *GórnDworz* X5v; *RejZwierc* 5, 84; Strálfnyś ty pan: nie korzyfta w duřzy Ktoby czekał/ kiedy cię gniéw ruřzy. *KochPs* 112; *SkarŻyw* 113; *MWilkHist* Cv; *PowodPr* 32; *SkarKaz* 241a.

Ze zdaniem okolicznikowym celu [*aby* (1), *by* (1)] (2): *PatKaz III* 88v; A dla tegoż czeka Pan áby lie zmiłował nád wámi *BibRadz Is* 30/18.

Ze zdaniem okolicznikowym czasu [w tym z *zapowiednikiem*: z tym (1); *aż* (3), *ażby* (2)] (5): *RejPos* 245v; Y Więć z tym czekać/ áż będzie táki przekonány práwem? *GórnRozm* C4v; *LatHar* 566; *KlonWor* 9; A ták sfolguy profzę cie fwoiey okrutności/ Czekay máło áż miną morfkie nawálfności. *PudłDydo* B2v.

Zwroty: »z cierpliwością czekać [czego]« (1): [Bóg] z wielką cierpliwością długo czeka ich pokuty *WujNT* 529.

»czasu czekać« (4): *BielŻyw* 20; prze inne trudności mułiemy czału czekać *BielKron* 208v; *RejAp* 150; *ModrzBaz* 80v.

»czekać do czasu« (3): czekać Pan do czału/ áby łie pełniły łłowá y obietnice iego. *RejAp* 24v, 24v; *RejPos* 335v.

»długo czekać« [szyk zmienny] (23): *RejWiz* 78; Zefzło łie do Ioachymá w dom ludzi niemáło. Nie dáli łie długo czekać y oni pánowie *KochZuz* A4; *BielKron* 64v, 311v; *RejAp* 31v; chciey włpomnieć ná to/ iáko on długo czekał onego nędznego narodu ludzkiego/ niźli ie potopem pokáráć raczył. *RejPos* 195v, 75, 85v, 192, 195, 195v [3 r.] (11); *BielSat* E; *RejZwierc* 188v, 262; *SkarŻyw* 4, 503; *ArtKanc* K6; *WujNT* 529.

»niedługo czekać« (1): Lecź zás nie długo czekaiać/ włtąpił ná tęż mizerná Stolicę Eutychiu *SkarJedn* 392.

Szereg: »czekać, poczekać« [jako pogróźka w wypowiedziach proroków] (4): Czekay poczekay [expecta reexpecta] Czekay poczekay/ Thu trochę/ á thám throczę. *Leop Is* 28/10, *Is* 28/13.

a. *W zaprzeczonej formie imiesłowu przysłówkowego współczesnego (76) lub uprzedniego (1) (77) :* Nie czekájąc wnet wzgárdzili ná włfem Páńfká rádę *LubPs* Y2v; *ActReg* 164.

nie czekając kogo, czego (66): *MetrKor* 40/814; á ták obudz łie dułfo moiá á nieczekáiać łwítania ieffce wnocy zrozmáymtem pieniemy day chwałę pánu łwemu. *RejPs* 84v, 86, 137 *marg*, Ff4v; *MurzHist* C3v; *Diar* 91; *RejWiz* 68v, 189; A gdy ptacy nie dbáli/ iż iuź chłop miał nići/ Vcieklá w dách do niego/ nie czekáiać wići. *RejZwierc* 126v, 31v; Krol Władziłław nie czekáiać wyroku Rzymłkiego Krolá odiechał *BielKron* 383v, 105v, 206 [2 r.], 213 [2 r.], 220, 232 (17); *GórnDworz* P8; *HistLan* E; *GrzegŚm* A4; *RejZwierc* 188, 243; *BielSpr* b2v, 56; *WujJud* 9, 180, 219v; *WujJudConf* 30v; A ták ty/ Narodzie Rułki/ tego nie czekáiać/ radz o dułzy łwoiey. *SkarJedn* 384; Włtáię ránęgo nie czekáiać łhońcá *KochPs* 89; *SkarŻyw* 59, [223], 257, 390, 519; *KochTr* 12; *StryjKron* 175, 657, 672; *CzechEp* 21; *KochFr* 124; połeł łye záplónął: Nie czekáiać odpráwy/ z izby włkok wywiónął *PudłFr* 25, 68; *GórnRozm* B4v; *GórnTroas* 71; vbodzy niktorzy nieczekáiać Roku [non expectato termino *JanStat* 547]/ dla niedołtátku wydatków z Séymu odiéždźáli *SarnStat* 145; Tákowy pozew wysłzéy nápiłány moźe tęż bydź ná połóźenie kłiáę nieczekáwłzy Roków [non expectata terminorum *JanStat* 535] *SarnStat* 1244, 534, 542, 932, 1232; Więć nie czekáiać y przewozu drugi/ Przebrnął łzerokie bołá nogá łtrugi *KlonFlis* C3. *Cf nie czekając czym czego, »nie czekając odpowiedzi«.*

nie czekając czym czego (1): Sroga łmierć: lecz bym wolnym źginał był człowiekiem/ Nie czekáiać tym łwoim niefortunnym wiekiem Ołtátniego niełczczęłcia *KochPam* 87.

nie czekając na kogo (1): A gdzieby vrzędu Woiewodźęgo nie było/ tedy nie czekáiać náń/ vrząd mieyłcki [...] nád tranłgrełforem exekucią czynić powinien. *SarnStat* 212.

Ze zdaniem dopełnieniowym [żeby (3), aby (2)] (5): A ten tęż nie czekáiać áby mu odpíł/ Dunął w łás *RejZwierc* 11v; *GórnDworz* I3; Kiedy czał przyłzedł/ włiedli ná łwe konie/ Nic nie czekáiać/ żeby łłano po nie. *KochSz* A3v; *GórnRozm* M3; *SarnStat* 533.

Ze zdaniem okolicznikowym czasu [ażby] (2): NiemObr 136; A iż zaráz zniknął z oczu ich/ nie czekaiąc ażby im dał pod drugą ołobą. WujNT 297.

Zwroty: »nie czekając długo« (4): A ták iuż iuż złączaymy moc z mocą nie czekaiąc długo/ odłożmi długie rady BielKron 244v.

»nie czekając odpowiedzi (a. odpowiedzenia)« (3): A nieczekaiątz odpowiedzenia/ wyiewffy kord vderzył na Malkuffa OpecŻyw 106; SkarŻyw 487, 598.

4. Być w przyszłości czyimś udziałem, być przeznaczonym (18) :

czekać kogo (17): iże mnie czeka nietilko profte potępienie ale coż infze⁸⁰ nierowno ciełzfz⁸⁰. MurzHist R4v; KrowObr 125v, 240v; RejWiz 78; á włytycy cię kxiążetá Cefárzem wybráli/ á czekaią cie wefele z Antyochowemi kleynoty HistRzym 14v; ModrzBaz 130v; NIie [!] włyday fye lám włtępic/ zacny Woiewodá: Czeka cię loch chłodniuchny/ y zdroiowa wodá: Czeka rządna śmiotáná/ y wieniec różány PudlFr 12, 12; GrochKal 5; Tego ná krésie czeka/ álbo trynog drogi/ Albo prędki koń álbo bawół złotorogi. KochFrag 23; WujNT Act 20/23; KmitaSpit A2; GosłCast 7; KlonFlis D3v. Cf czekać kogo z czego, Fraza.

czekać kogo z czego (4): Ani mi teraz łáčno dowiádac fye o tym/ Iáka mię z płáczu mégo czeka cześć nápotym. KochTr 4.

czekać na kogo (4): Tufzę/ iż iákiś żywot zácimiony fczęśliwfy W ciemnym obłoku czeka ná nas/ ná čás infzy GosłCast 24.

Fraza: »koniec [kogo] czeka« (4): O wdzięczna oyczyzno moiá/ O mury nieśmiertelnych ręku roboto/ Iáki koniec was czeka? KochOdpr Dv.

II. pf Doczekać [czego] (4) : fłáli zánimi Cefárfcy przyftáwowie/ áby nie odieždžali/ áż by czekali odpifu Cefárfkiego BielKron 224v; Młódź wyśieczono/ pánny ślubu nie czekały/ Káplani zbići/ wdowy pogrzebu nie miály. KochPs 118; SkarŻyw 113 marg; bo wolę vmrzéc/ niżli tákiéy drugiéy nocy czekać KochWz 141.

***** Bez wystarczającego kontekstu (1) :** Harren. Czekác. Expectare. Calag 264b.

Synonimy: I. 2. czyhać, nadziewać się, oczekiwać, przewidzieć, spodziewać się; 3. burdać się, ociągać się, odkładać, wstrzymywać się; II. doczekać.

Formacje pochodne: doczekać, doczekać się, naczekać się, poczekać, przeczekać, przeczekać się; oczekawać, oczekiwać.

Cf CZEKAJĄCY, CZEKANIE, CZEKANY